

La reserca de les arrels

A vegades d'una manera imprevista, sense cap mètode ni freqüència establerta s'ens presenta una obra que té diversos elements que atrauen tot seguit l'atenció del lector i, de retruc, la del llibreter, la persona que ha d'orientar, de guiar, d'indicar lectures i també d'assenyalar novetats d'importància en el món llibresc. Fa molts pocs dies s'ha posat en circulació distributiva el segon volum de "Mon Casteller", una magna obra que ja ens era coneguda pels fascicles que periòdicament ens anaven configurant diversos aspectes d'una activitat, que amb la sardana, esdevé el símbol humà de Catalunya per excel·lència.

El noble art de fer castells ha tingut una extensió extraordinària en només uns pocs anys: més colles, inauguració de locals socials, butlletins d'informació, concursos i, sobretot, la sol·licitud que els castellers siguin presentats arreu, en tota mena d'actes i commemoracions, de festes i celebracions. Fins i tot, ara que estem en època d'eleccions, han esdevingut motiu ornamental de propaganda de diversos partits o organitzacions: del MJCC a la UDC passant per CCOO s'han fet ressò de la idea per excel·lència de la unió, l'ideal comú, la lluita per l'esforç col·lectiu a la recerca de la victòria damunt l'adversitat natural.

Aportacions al folklore

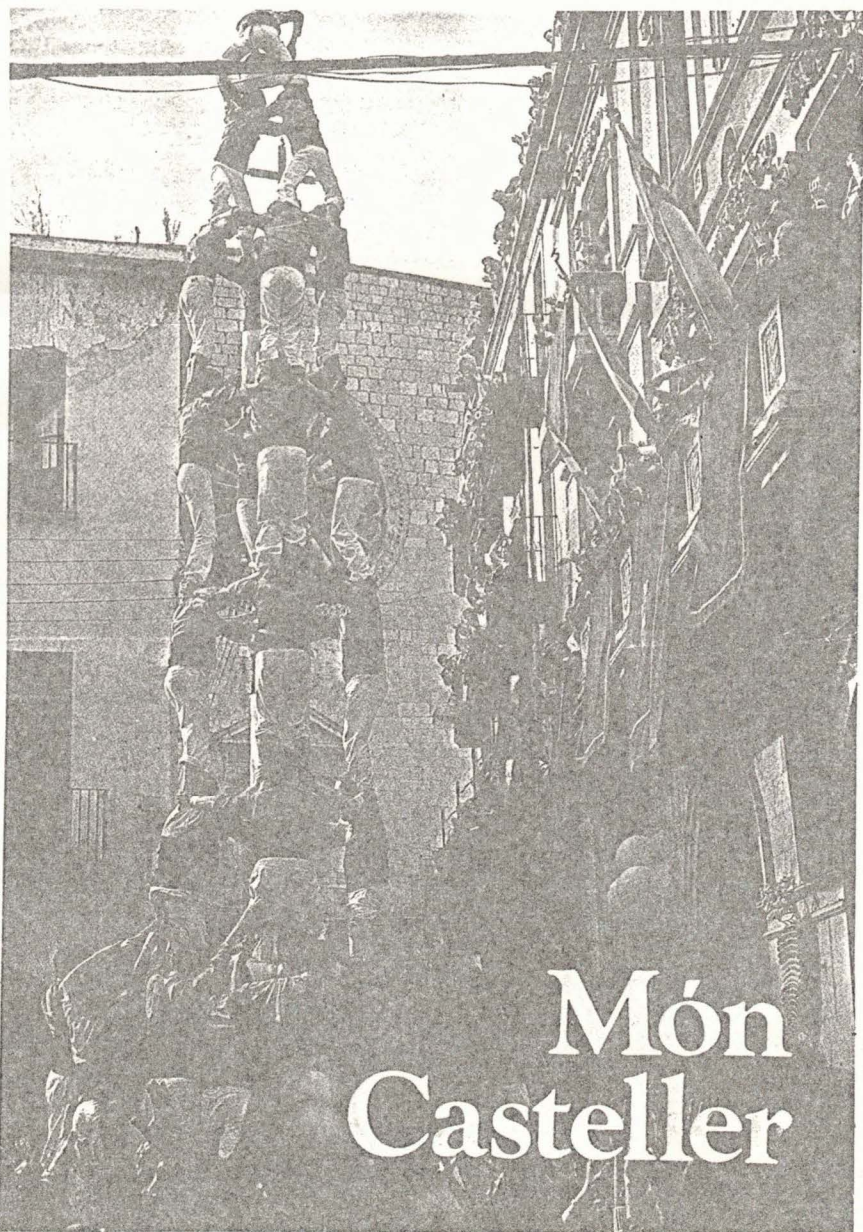
Aquest segon volum que ens ofereix Rafael Dalamu Editor segueix en la línia d'altres grans obres de l'editorial: "Enciclopèdia de l'Excursionisme", "Els Castells Catalans"... una gran exhaustivitat temàtica, una extensió considerable —el segon volum té 1.036 pàgines— una visualitat extraordinària —abundància, més d'una il·lustració per cada pàgina— i també un bon text, fet pels diversos especialistes del món casteller.

El volum conté unes parts d'explicació històrica (1956-1980) per Pere Català i Roca, un recull d'anècdotes

castellers per Daniel Ventura i Solé, Josep Buyreu, de Pere Català, Emili Miró i Jan Gran, la reproducció d'una trentena de treballs ja publicats sobre l'apreciació sociològica, l'opinió dels folkloristes en la vessant màgica (Ramon Violant, Joan Amades...), l'apreciació religiosa, sentimental i atlètica, la dona i els castells, una visió dels caps de colla més representatius, les puntuacions dels concursos, la projecció internacional dels castells, els castells en l'art, la música dels castells, el

lèxic casteller, bibliografia casteller, historial de les colles, etc.

El treball de Daniel Ventura i Solé, Emili Miró i Fonts, Francesc Berbegal i Vidal, Jordi Morant i Claxet, Josep M. Jané i Samsó, Joan Ventura i Solé, Miquel Castellví i Socías i Pere Català i Roca dirigits i coordinats per aquest darrer és un exemple d'una labor col·lectiva en un tema també col·lectiva per excel·lència. Hem de remarcar el caràcter singular d'aquesta obra que és una aportació

bibliogràfica essencial en el marc dels llibres folklòrics i també dins els estudis de la nostra cultura popular. Ens permet d'estudiar i reflexionar sobre els castells gràcies a la conjunció de diversos estaments implicats: els mateixos castellers amb testimoniatges, els historiadors i glossadors, els artistes i fotògrafs, els escriptors i artistes amb el seu testimoniatge, etc. En definitiva, la conjunció de diversos elements que aporten la seva especialitat per a configurar una obra de relleu, de luxosa presentació i original contingut, digna de figurar en tots els departaments d'antropologia de les universitats del món i també feta per a universitats del món i també tots els catalans amants de les tradicions que amb sentit de modernitat ens ajuden a la descoberta de les pròpies arrels.

La fotografia

En aquesta breu nota no podem cobrir altre objectiu que deixar constància de la seva aparició. Ben

segur que la premsa especialitzada, especialment la revista mensual "Som", donarà una profunda crítica no tan sols d'aquest volum segon sinó del conjunt de l'obra analitzant el contingut i deixant fidel constància d'encers i errades, de la bona feina feta i de les llacunes observades.

En uns moments que l'edició catalana de grans obres es concentra en unes poques editorials que disposen dels recursos financers precisos sorpren com una editorial "petita" ha emprès una acció de tanta envergadura, el fet creiem que només és explicable per la tenacitat d'un valent, del fotògraf Pere Català i Roca que ha estat el cos i l'ànima d'aquesta iniciativa i a la qual ha volcat els arxius fotogràfics milers d'hores passades en places i laboratoris i del saber fer agermanants totes les colles i el seu coneixement i dedicació per a fer una excepcional aportació del nostre folklore col·lectiu, una obra d'aquest abast, per exemple, la sardana no la té. Amb aquest exemple sembla que es pot copsar

el sentit que s'ha volgut donar a la realització.

Podríem estendre'ns en consideracions específiques i en fer una valoració de conjunt aprofundida i no tan circumstancial com la present, la manca d'espai ens determina i voldríem només fer esment dels diversos sectors que hi són tractats. Així el lèxic casteller ens és mostrat en tota la seva amplitud, més de seixanta pàgines, amb la fixació del nom, el significat, exemples, bibliografia... ens són una aportació filològica monogràfica de gran utilitat. I com aquest apartat podríem citar-ne molts d'altres.

En resum, una singular aportació en la nostra bibliografia més recent que no ha de restar closa en el limitat, però gran, món casteller ni en els cenacles folkloristes i antropològics. Pot transcendir arreu, fins i tot als turistes cultes o sensibilitzats. En aquest sentit tots hi tenim un treball o altre a fer.

Josep M. Figueres